

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Kultury i Środków Przekazu (76.)
w dniu 19 grudnia 2017 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (druk senacki nr 683, druki sejmowe nr 2057 i 2078).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Jerzy Fedorowicz)

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Zebrałiśmy się w celu rozpatrzenia ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – druk senacki nr 683, druki sejmowe nr 2057 i 2078.

Czy są jakieś uwagi do porządku obrad ze strony koleżanek i kolegów senatorów? Nie ma.

W takim razie witam pana ministra Jarosława Sellina; witam panią Monikę Smoleń-Bromską, dyrektora Departamentu Funduszy i Spraw Europejskich; witam oczywiście koleżanki i kolegów senatorów na czele z naszym nowym kolegą, którego jeszcze nie powitałem, panem senatorem Szwedem.

Oddaję głos panu ministrowi.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin:

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!
Bardzo dziękuję za to spotkanie.

Przedkładamy dzisiaj państwu rządowy projekt nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, czyli tej w gruncie rzeczy najważniejszej ustawy, która pozwala instytucjom kultury prowadzić swoją działalność w sposób zorganizowany. To jest ustawa z 1991 r., ustawa wielokrotnie nowelizowana.

Zmiana przewidziana w tej nowelizacji polega na uzupełnieniu art. 28 o art. 28a, który będzie stanowił upoważnienie dla ministra kultury i dziedzictwa narodowego do wydawania rozporządzeń w sprawie pomocy publicznej udzielanej w związku z realizacją umów pomiędzy Unią Europejską a państwami EFTA. To są te państwa, które do Unii Europejskiej nie należą, ale mają z Unią Europejską podpisaną umowę dotyczącą bardzo dużej części kodeksu prawnego obowiązującego w Unii Europejskiej i na ich terenie, umowę o wolnym handlu, umowę o wolnym przepływie osób i kapitału itd. Chodzi o Norwegię, Islandię, Szwajcarię i Liechtenstein. Te umowy dotyczą przede wszystkim Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W skrócie mówimy o tym – na

ogół posługujemy się takim uproszczonym sformułowaniem – fundusze norweskie. O to właśnie chodzi.

W związku z programowaniem kolejnej perspektywy Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014–2021 zaistniała konieczność przygotowania, w oparciu o rozporządzenie Komisji Europejskiej z 2014 r., programu pomocowego w randze rozporządzenia ministra. Jest to sytuacja analogiczna do tej, która miała miejsce w przypadku ósmej osi priorytetowej Programu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko”, w której przewidziane są środki na kulturę i dziedzictwo narodowe. To rozporządzenie umożliwi udzielanie pomocy publicznej w przypadku projektów realizowanych w ramach mechanizmu funduszy norweskich. W dotychczasowym systemie prawnym brakuje stosownego upoważnienia i to po prostu utrudnia nam kontraktowanie środków w ramach funduszy europejskich.

Projekt nowelizacji ustawy został przyjęty najpierw przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, 16 listopada został przyjęty przez Radę Ministrów, a 8 grudnia, przed 11 dniami, został uchwalony przez Sejm. Było 420 głosów za i 6 głosów przeciw. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Witam specjalnie panią Danutę Drypę, naszego głównego legislatora.

Udzielam pani głosu.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do przedmiotowej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Otwieram dyskusję.

Czy państwo senatorowie chcą zabrać głos?

Pan przewodniczący Ryszka. Bardzo proszę.

Senator Czesław Ryszka:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, jak do tej pory były rozdzielane fundusze norweskie? Czy ministerstwo miało wgląd w rozliczenia podmiotów, które korzystały z tych funduszy? Wiem, że w mediach była prowadzona głośna dyskusja na ten temat, tak że prosiłbym o wyjaśnienie tego.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin*: Poproszę jednak o zabranie głosu panią Monikę Smoleń, głównie ze względu na jej dłuższą pamięć instytucjonalną w tej sprawie.)

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Bardzo proszę. Pani Monika Smoleń-Bromska, dyrektor departamentu.

**Dyrektor Departamentu
Funduszy i Spraw Europejskich
w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Monika Smoleń-Bromska:**

Bardzo dziękuję.

Jeśli chodzi o poprzednią perspektywę finansową, to środki były rozdzielane przez różne ministerstwa. Akurat środki na kulturę rozdzielane były przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w którym funkcjonował też taki komitet sterujący, który podejmował ostateczne decyzje o dofinansowaniu poszczególnych projektów. Był to komitet, w skład którego wchodził także przedstawiciel samorządów, Związku Województw RP, Związku Miast Polskich, organizacji pozarządowych, a także instytucji kultury.

Jeśli zaś chodzi o nową perspektywę finansową, to jutro zostanie podpisana umowa międzyrządowa pomiędzy rządem Rzeczypospolitej Polskiej a właśnie krajami EFTA, czyli *memorandum of understanding*. Na podstawie tej umowy zagwarantowane zostaną środki na kulturę w wysokości 75 milionów euro. Wraz z wkładem własnym strony polskiej będzie to 88 milionów. Przez następne pół roku, zgodnie z przyjętym harmonogramem, obydwie strony będą podejmowały decyzje, w jaki sposób środki te będą rozdzielane i jakie będą zasady podziału tych pieniędzy.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Jarosław Sellin:**

Jeszcze dodam, że rola Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego we wdrażaniu środków norweskich jest oczywiście kluczowa, przynajmniej w tej części, która dotyczy kultury i dziedzictwa narodowego. Zawsze przy omawianiu perspektywy finansowej dyskusja w gruncie rzeczy sprowadza się do sporu o to, ile środków

ma pójść na tzw. projekty twarde, a ile na projekty miękkie. I tym razem też taki spór miał miejsce.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Dziękuję bardzo.

Pani senator Zdrojewska, a potem pan senator Szwed.

Senator Barbara Zdrojewska:

Ja tylko chciałabym poprosić pana ministra, żeby powiedział, na czym polegał ten spór w sprawie środków norweskich, spór między Polską a Norwegią, i żeby wyjaśnił kwestię tych organizacji pozarządowych. O to bym prosiła.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Pan senator Szwed.

Zaraz pan odpowie, Panie Ministrze.

Senator Aleksander Szwed:

Tylko dopytam, Panie Ministrze. Chciałbym zapytać o wysokość tych środków w 2017 r. Chodzi o fundusze norweskie. Ile środków na kulturę otrzymaliśmy? Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Dziękuję bardzo.

Proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Jarosław Sellin:**

One jeszcze nie są wydawane, bo dopiero jutro zostanie podpisana umowa. Będziemy je wydawać od roku 2018, oczywiście w tej perspektywie do 2021 r. No, kontraktujemy je do 2021 r., ale wydawać możemy nawet dłużej, wykraczając poza rok 2021.

(*Dyrektor Departamentu Funduszy i Spraw Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Monika Smoleń-Bromska*: Tak, do 2023 r.)

Z kolei co do tego sporu, o który pani senator pytała, to też poproszę o odpowiedź panią dyrektor.

**Dyrektor Departamentu
Funduszy i Spraw Europejskich
w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Monika Smoleń-Bromska:**

Powiem tak: ten spór nie dotyczył bezpośrednio ministerstwa kultury, ponieważ ministerstwo kultury operuje tylko środkami na kulturę, a ta sprawa jak gdyby nie budziła żadnych kontrowersji i dyskusji.

Rzeczywiście, przedmiotem pewnego sporu była kwestia dzielenia środków z Funduszu dla Organizacji Pozarządowych, czyli kwestia wyboru operatora. Wykracza to poza kompetencje ministerstwa kultury, ale został znaleziony kompromis, w wyniku którego część środków będzie dzielona – tak przynajmniej wynika z tego, co mi wiadomo – przez narodowe centrum rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a część, na poziomie regionalnym, przez regiony. Cała ta kwota zostanie przeznaczona na wspieranie organizacji pozarządowych, chociaż to nie są jedyne pieniądze dla tych organizacji. W przypadku priorytetu dotyczącego kultury organizacje pozarządowe także są potencjalnym beneficjentem i mogą się o te środki ubiegać.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Proszę. Pani senator Zdrojewska.

Senator Barbara Zdrojewska:

Jeśli można, jeszcze jedno pytanie zadam. Panie Ministrze, proszę powiedzieć, na co będą przeznaczane te fundusze w tej kolejnej perspektywie.

Dyrektor Departamentu Funduszy i Spraw Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Monika Smoleń-Bromska:

Tak jak mówił pan minister, obecnie zaczynamy dyskusować z Norwegami. Na jakiego typu projekty będą dzielone te środki? Z całą pewnością będą one dzielone na inwestycje, na tzw. fundusz współpracy kulturalnej, czyli na projekty miękkie, a także na inne projekty, w tym jeden projekt predefiniowany dotyczący wspierania kultury żydowskiej. W związku z tym de facto można powiedzieć, że jeśli chodzi o charakterystykę projektów, ten zakres będzie bardzo podobny do poprzedniej perspektywy finansowej. Poza tym jednym projektem predefiniowanym dotyczącym kultury żydowskiej projekty te będą wybierane w trybie konkursowym.

Tak jak wspominał pan minister, przedmiotem naszego sporu z Norwegami i tych właśnie dyskusji negocjacyjnych jest to, w jaki sposób tę pulę 75 milionów podzielić na projekty inwestycyjne i projekty miękkie. Stronie norweskiej zależy, aby większa część środków poszła na projekty miękkie, dotyczące współpracy kulturalnej, dlatego że w przypadku projektów miękkich warunkiem jest posiadanie partnera z krajów EOG, czyli albo z Norwegii, albo z Islandii, albo z Liechtensteinu. W przypadku projektów inwestycyjnych nie ma takiego wymogu. Tak że naszym celem jest przeznaczenie jak największej części środków na inwestycje, strony norweskiej – na projekty miękkie. Pewnie osiągniemy kompromis i spotkamy się gdzieś pośrodku, zresztą tak jak w poprzedniej perspektywie finansowej.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Proszę jeszcze wyjaśnić, czym są te projekty miękkie, bo może nie wszyscy dokładnie to rozumieją. Projekty inwestycyjne to oczywiście prostsza kwestia i wiemy, na czym to polega. Zresztą był jakiś problem z funduszami norweskimi w związku z jakąś sytuacją, która miała miejsce, o ile się nie mylę, w roku bieżącym. Czym są te projekty miękkie?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin:

Panie Przewodniczący, troszkę złośliwy tutaj będę, choć może to nie będzie sprzyjać przyszłym negocjacjom z Norwegami, bo to jest otwarte posiedzenie. Uważamy, że w polskim interesie jest jednak przeznaczenie większych środków na cele inwestycyjne, bo takie są też realne potrzeby w Polsce. A projekty miękkie to bardzo często wycieczki, które polegają na tym, że różne instytucje się wzajemnie poznają. No, jeden teatr polski pozna teatr norweski, a teatr norweski pozna teatr polski, i oba teatry zobaczą, co robią oni, a co robimy my. Z punktu widzenia bieżących potrzeb czy interesów Polski w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego uważamy, że to jest mniej konieczne, najdelikatniej mówiąc.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Mam nadzieję, że te negocjacje ułożą się po naszej myśli. Rzeczywiście, potrzebne są środki na inwestycje i my z nich korzystamy. To było przez te wszystkie lata zawsze bardzo przejrzyste i transparentne. I teraz mówię do kolegów, którzy może się w tym nie orientują, że to przechodzi przez bardzo poważne procedury dotyczące aplikacji, miejsc itd.

Czy jeszcze w tej sprawie ktoś chce zabrać głos? Nie.

W takim razie proszę o przegłosowanie...

Czy jest wniosek o odrzucenie ustawy? Nie ma wniosku o odrzucenie ustawy.

Czy ktoś składa wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek? Pan senator Szwed składa.

Proszę bardzo. W takim razie głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto z państwa senatorów jest za? (6)

Jednogłośnie.

Dziękuję bardzo.

Proszę o wyznaczenie senatora sprawozdawcy. Proszę wskazać osobę, która chce być sprawozdawcą.

Proszę, Panie Senatorze. Pan wskazuje siebie? Dobrze.

(Senator Aleksander Szwed: Zgłaszam się.)

To może pan przewodniczący Ryszka wskaże sprawozdawcę.

(Senator Czesław Ryszka: Bardzo chętnie wskazuję kolegę senatora...)

(Głos z sali: Mikrofon!)

Proszę mówić do mikrofonu, bo to jest protokołowane. Jeszcze raz, Panie Przewodniczący. Proszę uprzejmie.

Senator Czesław Ryszka:

Proponuję na sprawozdawcę senatora Aleksandra Szweda.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Czy pan senator wyraża zgodę?

Senator Aleksander Szwed:

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący Jerzy Fedorowicz:

Dziękuję, Panie Senatorze. Jest pan sprawozdawcą. Zamykam posiedzenie komisji.

Do widzenia państwu. Wesołych świąt, wszystkiego dobrego.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin: Dziękujemy bardzo.)

Wszystkiego dobrego dla was wszystkich.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 15)

Kancelaria Senatu
Opracowanie:
Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów
Druk i łamanie:
Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii